

בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת

חדל'ת 14171-04-23 יונס נ' לה אופטיקה בע"מ ואח'
תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט אסף זגורי

בעניין: חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי תשע"ח – 2018 החוק

ובעניין: לה אופטיקה בע"מ, ח.פ. 514692383 החברה

ובעניין: עו"ד אסיא סיוון הנאמן

ובעניין: חנאן יונס, ת.ז. xxxxxxxxxx המבקשת/העובדת

ובעניין: הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי הממונה

החלטה

על הפרק: האם לרואה חשבון עומדת זכות עכבון על מסמכי החברה החייבת ואם יש לחייבו להמציאם לנאמנת לצורך מילוי תפקידה?

1. ההליך דנא נפתח ידי נושה כבקשת פירוק בהתאם לסעיף 9 לחוק חדלות פירעון, כמי שנטען שעבדה אצל החברה כאופטומטריסטית; זאת לאחר שלפי הנטען לא כובד פסק-דינו של בית הדין האזורי לעבודה מיום 02.12.2019 כפי שניתן במסגרת סע"ש 39415-03 19, כך שהחברה נותרה חייבת למבקשת 18,000 ₪ בגין 3 שיקים, שניים חוללו מחמת הוראת ביטול ואחד בהיעדר כיסוי מספיק. המבקשת פנתה בהליך האמור, לאחר שניסיונות לגבות את הכספים עלו בתוהו, לרבות בהליך שנקטה בו החברה של התנגדות לביצוע שטר.

2. ביום 05.07.2023 ניתן על ידי בית-משפט זה צו לפתיחת הליכים וכן צו פירוק, משלא הוגשה כל התנגדות לבקשה.

3. ביום 26.12.2023 הוריתי לבעל המניות של החברה, עו"ד עלא אבו חאטום להמציא את כלל המסמכים שנדרשו על ידי הנאמנת במכתבה מיום 06.09.2023 (העתק מסמכי ההתאגדות של החברה וכן העתק הודעות ו/או מסמכים בדבר שינויים כלשהם, ככל שהוגשו לרשם החרות; דפי חשבון של החברה לתקופה מיום 01.01.2017 ועד היום; פירוט הליכי הוצל"פ בהם החברה היא הזוכה ו/או החייבת; דוחות כספיים מבוקרים של החברה לשנים 2015 ואילך; כרטסת הנהלת חשבונות של החברה; פירוט רכבים על שם החברה ממשרד הרישוי; דו"ח מעסיקים מטעם המוסד לביטוח לאומי על שם אבו

חאטום עלא; פירוט מלוא הציוד שנותר לחברה, לרבות (אך לא רק) מכונות בדיקה, שולחן בדיקה, מסגרות, ריהוט תצוגה... בצירוף תמונות; הפקדה בידי הנאמנת שיקים של לקוחות שלא נפרעו ו/או לא כובדו; מלוא כתבי בי דין שהתנהלו מטעם הנושה א.י.ק.ג. לרבות הבקשה להטלת עיקול, התגובה לבקשה וכיו"ב; העתק הבקשה להסדר שהוגשה מטעמו וכן דו"ח תביעות חוב שהוגש בהליך ההסדר).

4. ביום 31.01.2024 הודיע עוה"ד עלא אבו חאטום אי חלק ניכר מהמסמכים המבוקשים מצויים בחזקתו של רואה החשבון של החברה בזמנו, רו"ח איהאב עלימי, וזה אינו משתף פעולה עמה, ככל הנראה מחמת אי תשלום שכר טרחה.

5. ביום 26.02.2024 נמסרה הודעת רואה החשבון לתיק ביהמ"ש ולפיה החברה חייבת לה סכומי כסף בגין שיקים שבוטלו והחובות לא הוסדרו חרף פניות רבות; רואה החשבון הבהיר כי החברה נותרה חייבת לו סך של 11,424 ₪ בגין שירותים שקיבלה ממנו; כי דוחות לשנת 2018 לא הוכנו ולא יוכנו, וכי ככל שהחובות לא יוסדרו, לא יוכל הוא לשחרר את החומר המבוקש. רואה החשבון התבסס על הוראת סעיף [11 \(א\) לחוק המיטלטלין](#), תשל"א – 1971 (להלן: "[חוק המיטלטלין](#)") וכן הדברים שנפסקו במסגרת [ת"א 44818-01-12 כנאני נ' אסעד רו"ח](#) (פורסם בנבו, 29.01.2012) (כבוד השופטת רננה גלפז מוקדי).

6. הנאמנת הבהירה בתשובתה כי נכון לעת עתה לא הגיש רואה החשבון תביעת חוב כנגד החברה כאשר הנתונים המבוקשים דרושים לה לשם השלמת הליכי החקירה; לטענתה, ביהמ"ש ממילא רשאי להורות על העברת נכס בהתאם לסעיף [254 \(א\) לחוק חדלות פירעון](#) בתנאים הקבועים בו. בנסיבות אלו חזרה על עמדתה כי יש לחייב את רואה החשבון להמציא את המסמכים המבוקשים.

7. לאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים מצאתי כי אין מניעה עקרונית להכיר בזכותו של רואה החשבון בזכות העכבון, כאשר השאלה הינה אופן יישומה של זכות זו בזיקה להוראות חוק חדלות פירעון. בהתאם, מצאתי להיעתר לבקשת הנאמנת ולחייב את רואה החשבון בהמצאת המסמכים.

8. אכן, אין בנמצא, ובכלל זה בהוראות [חוק רואי חשבון](#), תשט"ו – 1955, הוראה קונקרטית הנוגעת לזכותו של רואה חשבון להחיל עכבון על מסמכים, בדומה למשל לעורכי דין שעניינם מוסדר [בסעיף 88 לחוק לשכת עורכי הדין](#), תשכ"א – 1961. המגמה שלא לראות בשתיקת המחוקק בהקשר זה משום הסדר שלילי ויש להכיר בעכבון מכוח הוראות הדין הכללי.

9. בית-המשפט נדרש בעבר לשאלה זו בהרחבה במסגרת ת"א (נצרת) 3172-07 [רפאל כמוס נ' עו"ד פורת אהוד הנאמן לתקופת הקפאת ההליכים של חב' ציוני ממן - בית וגן בע"מ](#) (2007) (להלן: "[עניין רפאל כמוס](#)"), כך שזכותו של רואה החשבון בהקשר זה הוכרה זה מכבר (ראו למשל: [בש"א \(י-ם\) 8360/09 דילעם פיתוח ועבודות עפר \(1999\) בע"מ](#) (בפירוק) [נ' הכונס הרשמי](#) [פורסם בנבו] (2010)).

10. [סעיף 5 לחוק חוזה קבלנות](#), תשל"ד-1974 קובע, כי "לקבלן תהא זכות עכבון על נכס שמסר לו המזמין לביצוע מלאכתו או למתן שירותו, כדי תשלום הסכומים המגיעים לו מן המזמין עקב עסקת הקבלנות". דומה כי פעולתו של רואה החשבון עבור החברה, עונה להגדרת קבלנות [שבסעיף 1](#) לחוק זה ולפיו טיבו של החוזה הינו לעשיית מלאכה או שירות בשכר, כשאין הקבלן הוא עובד של המזמין. מטרתו של העכבון ככלל הינו אמצעי לחץ על החייב לפרוע את חובו. בהיותם של המסמכים נכסים מוחשיים למעט מקרקעין, ועל פי הגדרת הדבר [בסעיף 11 לחוק המיטלטלין](#), ניתן להכליל את אלה גם בגדר מיטלטלין (ראו עניין כמוס לעיל בעמ' 7).

11. כפי שהבהיר ביהמ"ש בעניין כמוס בהתאם להסדר [שבסעיף 1 לפקודת פשיטת הרגל](#) [נוסח חדש], תש"ס – 1980, וכן [פקודת התברות](#) זכות העכבון מעניקה לנושה ממעמד של נושה מובטח.

12. אמנם קיים קושי לראות בהחזקת הנכס על ידי רואה החשבון כאמצעי לחץ בנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה כאן, בהתחשב בכך שהחברה מצויה במסגרת צו לפתיחת הליכים, באופן שעשוי להחליש את כוחה של הזכות.

13. יחד עם זאת המסמכים חיוניים לצורך מילוי תפקידה של הנאמנת:

"ספרי החברה והנהלת החשבונות המוחזקים על ידי המבקש, נחוצים לנאמן - ובכך ערכם - על מנת לבחון את תביעות החוב אשר הוגשו על ידי נושי החברה, וכן כדי שיוכל לפעול להבראת החברה ביעילות ובמהירות האפשרית, ובכלל זה לפעול לגביית חובותיה, איתור נכסיה - במידה ויש כאלה, ולערוך הסדר נושים בהקדם האפשרי. החזקת המסמכים כ"בני ערובה" על ידי המבקש לתשלום חובו, מביאים לפגיעה קשה בהליך הקפאת ההליכים ובעבודתו של הנאמן, ואף פוגעת באיזון הנורמטיבי והעדין בין כלל נושי החברה" (עניין כמוס, עמ' 17).

14. ההליך כאן מתנהל בהתאם להוראות חוק חדלות פירעון ושם נקבע [בסעיף 253](#) כך: נושה שיש לו זכות עיכבון לגבי נכס מנכסי קופת הנשייה, בשל חוב עבר של החייב, יראו אותו ממועד מתן הצו לפתיחת הליכים כמי שהנכס משועבד לטובתו כערובה לחוב האמור; על נושה כאמור יחולו הוראות חוק זה החלות לגבי נושה מובטח, והכול בשינויים המפורטים בסימן זה.

15. בהתאם לסעיף [247 \(א\)](#) לחוק החל על נושה מובטח, בעל העכבון נדרש גם להגיש תביעת חוב לנאמן לפני שיבקש מימוש הנכס. לפי [סעיף 225](#) לחוק, היה על רואה החשבון להודיע לנאמן תוך 21 ימים מהיום שנודע לו בדבר פתיחת ההליכים, בדבר עיכוב המסמכים (ראו: עודד מאור ואסף דגני, הפטר, בעמ' 1100).

16. בפרט לענייננו אפנה לסעיף [254 \(ב\)](#) לחוק הקובע כך :

"היה הנכס שיש לגביו זכות עיכבון מסמך הדרוש לנאמן לשם הליכי חדלות הפירעון, רשאי בית המשפט להורות על מסירתו לנאמן גם אם לא מתקיימים התנאים שבסעיף קטן (א), ויראו את החוב שלגביו חל העיכבון עד לגובה התמורה המקובלת בעד הכנת המסמך או כפי שיקבע בית המשפט, כהוצאות הליכי חדלות הפירעון; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על מסמך שהוא נייר ערך כהגדרתו [בחוק החברות](#) או שטר כמשמעותו [בפקודת השטרות](#)".

17. במקרה דנא, בהתאם לפסיקה והוראת החוק האחרונה, סבור בית-המשפט כי יש במסמכים משום חיוניות לקידומו היעיל של ההליך, וזאת שעה שרואה החשבון במקרה כאן לא הגיש תביעת חוב כנדרש.

18. על כן, אני נעתר לבקשת הנאמנת ומחייב את רואה החשבון איהאב עלימי, להמציא לנאמנת את כלל המסמכים שברשותו הנוגעים לחברה, ובכללם דפי חשבון, דוחות כספיים ומאזנים, כרטיסת הנהלת חשבונות, וכיו"ב, בעבור כלל התקופות בהן נתן לה שירותים, זאת תוך 14 ימים מהיום.

19. ככל שלרואה החשבון טענות כלפי החברה במישור הכספי, יפעל בהתאם להוראות הדין ובכלל זה בדרך של הגשת תביעת חוב לנאמנת (וככל שנדרש יעתור להארכת מועד לעשות כן).

20. הנאמנת תגיש עדכון מתאים תוך 30 ימים מהיום.

המזכירות תמציא לצדדים.

ניתנה היום, ז' ניסן תשפ"ד, 15 אפריל 2024, בהעדר הצדדים.